

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

«Kmetovalec» izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. n. l. leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Dinar. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunjujejo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 60 D. na 1/2 strani 300 D, na 1/4 strani 150 D, na 1/8 strani 100 D, na 1/16 strani 50 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 50 para, najmanj pa skupaj 8 D.

Urejuje Viljem Rohrman.
Založba Kmetijske družbe za Slovenijo. — Tisk J. Blasnika nastedn.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz «Kmetovalca» so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

St. 10. Ljubljana, 31. maja 1924. Letnik XLI.

Obseg: † Martin Jelovšek. — Naše skupne zadeve. — Pred košnjo. — Bodočnost naše živinoreje. — Kako pospešujemo nesnost kokoši? — Postaje za smetano. — Žveplanje proti trtni plesnobi. — Rentabilnost naših vinogradov — in dohodninska napoved. — Vprašanja in odgovori. — Dopisi. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inzerati.

† Martin Jelovšek.

Komaj se je strnila zemlja nad krsto Franjo Dularja, že nam je beležiti novo izgubo, ki je zadela naše kmetijstvo. Umril je mož, ki je vse svoje življenje delal na povzdigi štajerske živinoreje. Kakor Dular, je bil tudi Jelovšek živinozdravnik in učitelj živinoreje, le s to razliko, da je delal Dular v prvi vrsti kot literat, Jelovšek pa kot praktičen učitelj. Bil je pravi apostol napredne živinoreje na Štajerskem, v katerem poklicu ga je vse poznalo in cenilo.

Bil je markantna osebnost z dolgo belo brado, oblečen v domačo raševino, oprtan z ručnikom. Takega, kakor ga kaže naša podoba, si lahko našel zdaj tu, zdaj tam, potujočega iz kraja v kraj, bodrečega živinorejce k sistematičnemu delu.

Jelovšekovo delovanje je izzvenelo v sledečih smernicah: pridobiti veljavo domačim pasmam in izboljšati iste z dobro plemensko odbiro. Njegov glavni nauk se je sukal okoli naravne vzgoje živali, osobito plemenjakov. Izmed praktičnih uvedb so znane njegove bikorejske za-

druge, izmed katerih nekatere delujejo še danes, kjer so našle pravih sodelavcev.

Izvajal je sistematično izmenjavo plemenjakov in s tem mnogo pripomogel k večji odpornosti živali.

Kot prvi je deloval na povzdigi planšarskega pašništva v Savinjskih planinah in toliko časa, dokler ni prevzela teh agend komisija za agrarne operacije.

Kot eden izmed prvih je delal tudi na vpeljavi racionalnega mlekarstva na Spodnjem Štajerskem. Pri tem mu je lebdela pred očmi sledeča zamisel: pri bikorejskih zadruzah ustanoviti zbiralnice za mleko, ki se naj po potrebi oprimejo tudi izdelovanja surovega masla. Lastnih zadružnih mlekarn ni priporočal, ker po njegovem prepričanju ljudstvo v tistem času še ni bilo zadostno zrelo za taka podjetja.

Velike so njegove zasluge na polju naše prasičereje, pri kateri se je živo zavzemal za rejo, ki bodi naravi prikladna.

Obrnil je pozornost na našo jezersko-solčavsko ovco, ki je začela danes služiti za izboljševanje ovčjih plemen v vzhodnoalpskem ozemlju. Še v zadnjem času je sodeloval pri nakupu teh ovac za Gornje Štajersko in Nižje Avstrijsko.

S podrobnim delom se mu je posrečilo, ohraniti tudi dobro ime naše štajersko-zagorske kokoši, ki v zadnjem času, hvala Bogu, pridobiva vedno več prijateljev in izpodriva iz kurjih dvorcev tujo navlako.

Ze iz teh kratkih črtic se vidi, kako trdno in ravno načrtano pot je hodil naš Jelovšek, kot prijatelj naroda in pravi strokovnjak. Nikdar ga ni preslepila slava tujih pasem. Vedno je nanovo povdarjal vrline domačih pasem in to v času, ko je bila moda, da se je poveljčevalo vse, kar je tujega.

Marsikje je pomagal kot domači prijatelj. Videč veliko revščino doma, je pregovoril marsikaterga bolnika, da je šel v bolnišnico v Gradec, oskrbevši mu mesto in skrbeč, da mu v tujini ni bilo dolg čas.

Vsled družinskih razmer, je Jelovšek po prevratu ostal v Gradcu, a vedno se je živo zanimal za nadaljnji razvoj živinoreje v Sloveniji in bil do zadnjega v načelnih vprašanjih vedno dober svetovalec.

Martin Jelovšek je bil rojen l. 1854. v Slov. Bistrici. Po dovršenih študijah na živinozdravniškem zavodu na Dunaju je služboval najprej v Braslovčah in pozneje nekaj časa na Koroškem. L. 1896. je bil nameščen za učitelja na kmetijski šoli v Grotenhofu. l. 1898. je postal potovalni učitelj in nadzornik za živinorejo in mlekarstvo za Srednje in Spodnje Štajersko, v kateri službi je ostal do zadnjega. Za svoje uspešno delovanje je dobil več odlikovanj in bil povišan za veterinarne svetnika.

Lansko leto je bil upokojen. Ni pa tega pokoja dolgo užival. Prestrigla mu je nit življenja zavratna pljučnica.

Slovenski živinorejci se imamo Jelovšku mnogo zahvaliti. Zato iskreno žalujemo ob tem novem grobu.

Hočemu mu ohraniti trajen in časten spomin s tem, da se ravnamo po njegovih navodilih, katere širijo sedaj njegovi učenci in nasledniki!

Bodí mu lahka tuja zemlja!

Zk.

Naše skupne zadeve.

Kmetovalci imamo razne gospodarske zadeve, za katere se moramo vsi skupaj brigati. V takih zadevah ne opravi posameznik nič. Premajhni kmetje smo, da bi posameznik na lastno pest kaj uspešnega dosegel. Take skupne zadeve so n. pr. priskrba in vzdrževanje potrebnih plemenjakov, priskrba raznih gospodarskih potrebščin, skupno vnovčevanje mleka in mlečnih izdelkov, itd. Po vseh izkušnjah, ki jih imamo dosedaj pri našem gospodarstvu, moramo slednjič le izpregledati, da je treba gospodarske združitve malih posestnikov, ako naj smo deležni tistih ugodnosti, ki jih uživa danes naš veleposestnik z obširnimi svojim gospodarskim obratom. Tako, kakor po drugih naprednejših deželah, si moramo tudi pri nas pomagati!

Pri gospodarskih potrebščinah je treba **dobave na debelo**, da izločimo drago prekupčijo in da dobimo blago po ugodnejših cenah. Takisto je treba pri raznih kmetijskih proizvodih in pridelkih **oddaje**

na debelo, da se kupčija sploh omogoči. Opozarjam n. pr. le na oddajo mleka od strani malih posestnikov. Kaj pa zmore tak posestnik zunaj na deželi s tisto malo množino mleka, ki jo dnevno proizvaja? Nič! Ko se pa začne mleko zbirati iz celih vasi in iz več vasi skupaj, se pa ves položaj hipoma izpremeni. Prične se živahna kupčija in posestniki dobe lepe denarje za mleko, ki je ostalo dosedaj brez pravega haska doma. Na ta način prospeva kravjereja in z njo vsa živinoreja. Tako so začele poslovati mlekarske zadruge, ki so prinesle v mnoge kraje pravi blagoslov v vse gospodarstvo.

Važna skupna zadeva je nadalje priskrba in vzdrževanje potrebnih plemenjakov. V tem pogledu se moramo pri vsi svoji malobrižnosti postaviti navsezadnje vendarle na stališče, da smo dolžni sami skrbeti za potrebne plemenjake in da predstavljamo v naši celoti z vsem številom svojih krav ravno to, kar predstavlja veleposestnik, ki redi sam veliko število živine. Razlika je le v tem, da jih redi veleposestnik pod eno streho, mi pa po raznih hlevih. Potreba in dolžnost za rejo plemenjaka je pa povsod ista. Pri malem posestvu mora biti briga za dobre plemenjake še toliko večja, ker je treba na povzdigo vse živinoreje s pomočjo dobrih plemenjakov še bolj vplivati kakor pri veleposestvu, ki ima navadno že itak boljšo živinorejo. In kdo naj skrbi za dobre plemenjake, če ne tisti, katerih se vsa reja tiče?!

Za svoje sadje smo dobili dosihdob primeroma malo denarja v deželi in naj je bila letina še tako ugodna. To je tudi vzrok, da sadjarstvo tako počasi napreduje in da mu po mnogih krajih manjkajo še zmeraj potrebne smernice. Tudi tukaj je treba skupnega dela, da se obrne na bolje. Dokler bo prodajal vsak le na svojo pest in čakal sam na kunca, se ne bo dalo nič izdatnega doseči. Prav pri sadju je treba ravno tako združenega dela kakor pri mleku, da ga spravimo lažje v denar. Sadje je treba zbirati in na debelo oddajati. To nas usposobi za kupčijo in nam pripomore do denarja, s tem pa tudi do nadaljnega in bolj zdravega razvoja v našem sadjarstvu, ki je velikega pomena za napredek našega gospodarstva.

In tako imamo tudi v drugih ozirih hvaležno nalogo, da se združujemo in skupno lotimo raznih gospodarskih zadev, kakor n. pr. pašništva, kletarstva, rabe raznih strojev itd. Nič ne pomaga! Če so spoznali drugod to pot za potrebno in spasonosno — in to narodi, ki stoje visoko nad nami — jo bomo morali slednjič tudi pri nas ubrati in bomo morali tiste interese posameznikov, ki se pojavljajo proti združevanju, podjarmiti splošnemu blagru na dobro. Ravno ti različni interesi, ki se pri nas povsod pojavljajo, so veliko krivi, da gre delo gospodarskega združevanja tako počasi in tako težko od rok. Na zadnje pa mora zmagati le dobra stvar in bo moralo priti tudi pri nas do preokreta, če hočemo pomagati našemu kmetijstvu na noge. **R.**

Pred košnjo.

Sedaj pred košnjo je čas in prilika, da si dobro ogledamo svoje travnike in da presodimo vrednost travniške ruše. Sedaj je čas, da pregledamo, kaj vse raste na travniku in kako gosta je ruša. Sedaj se

najbolje vidi, katere trave so razširjene po travniku in katerih manjka in kako je z deteljimi in drugimi rastlinami. Tudi za ocenitev travniške vrednosti je sedaj pred košnjo najugodnejši čas, ker se sedaj najlažje presodi, kako rodovitna je travnik in koliko je vreden za košnjo.

Če bi človek presojal vrednost travnika zgolj po njegovi legi, bi se večkrat vrezal. Semintja lahko opazujemo, da imajo navidez najboljšo travniško lege slabo rušo in da dajejo slabo košnjo. Važno vlogo pri tem igra večja ali manjša vlaga. Največjega pomena za košnjo je pa tudi to, kako se travnik obdeluje in gnoji. Mnogo je tudi takih travniških leg, kjer se travnik takorekoč sam gnoji, kar vidimo na vznožju višje ležečih njivskih leg ali pa kraj dobre vode, ki travnik jeseni in spomladi napaja.

Če pregledujemo svoje travnike sedaj pred košnjo, najdemo malone povsod, da je ruša preredka, da manjka dobrih trav, nizkih in visokih in da se namesto teh šopiri raznovrsten plevel. Ravnotako manjka tudi dobrih detelj na travniku. Če vidimo, da je travniška ruša slabo porastla, je treba, da jo popravimo. Je treba, da jo zgostimo in pomladimo z dobrimi travami in deteljami. Dobra ruša bi morala šteti $\frac{3}{4}$ trav in $\frac{1}{4}$ detelj in drugih dobrih zelišč.

Ko pregledujemo svoj travnik, je treba pogledati tudi še druge sosednje travnike, da se pripravimo, kako izgledajo v primeru z našim travnikom. Rodovitni travniki se odlikujejo po **gosti in visoki ruši** in po **ugodni sestavi** ruše. Če vidimo, da je naš travnik pomanjkljivo porasten in plevelen, ga je na vsak način popraviti. To bomo dosegli z gnojenjem, dobrim oskrbovanjem in posetvijo dobrega travnega in deteljnega semena. Različen plevel, ki raste po travniku, je posledica zanemarjenja in slabega obdelovanja. Če nimajo žlahtne trave in detelje zadostnega živeža, potem je naravno, da se morajo umikati malotrebne plevelu, ki se širi po travniških legah.

Začnimo travnike pošteno obdelovati in gnojiti, pa se bodo košnje za mnogo in v vsakem pogledu izboljšale!

R.

Bodočnost naše živinoreje.

Inž. Jos. Zidanšek, kmet. svetnik, Maribor.

Brezdvomno je živinoreja ena izmed glavnih kmetijskih panog v naši kraljevini. Večina prebivalstva je bila in bo v prihodnosti še bolj navezana na dohodke iz te panoge.

Če se trudimo za izboljšanje splošno gospodarskih razmer v naši domovini, tedaj ne smemo izpred oči pustiti vprašanja, kako bomo trajno napredovali v živinoreji. Silno potrebno je, da se izreče o tem zopet enkrat odkrito besedo in se tudi širša javnost pouči o tem za boljšo bodočnost naše domovine silno važnem vprašanju.

Govoriti hočemo danes samo o **razmerah naše pokrajine, to je Slovenije**. V letu 1922. je bilo stanje domače živine v Sloveniji sledeče: 389.286 glav goveje živine, 51.753 konj, 303.396 prasičev, 69.453 ovac, 18.190 koz in 816.406 kokoši. To je torej material, s katerim imamo opraviti, material, ki reprezentira lepo narodno premoženje, kapital, ki ga moramo pripraviti do kolikor mogoče visoke obrestonosnosti. **Zvišanje hasnovitosti**, povišanje obrestonosnosti mora biti cilj pospeševalnega dela.

Cilj pospeševanja pri naši živinoreji.

Pospeševalno delo v živinoreji mora torej izveneti v stremenje **po izboljšanju glede kakovosti živali, ne pa v povišanju števila**. Živinorejec mora imeti cilj, držati v hlevu le odbrane živali, ki so zmožne krmo **dobro izkoriščati**, ne pa veliko čredo živali, od katerih je polovica morda nevhvaležen in slab plačnik za krmo. To spoznavanje mora obvladati vsakega mislečega živinorejca in mu bo kazalo najboljšo pot.

Pred vojno so slovenski kmetovalci porabili letno velike množine močnih ali krepilnih krmil, razentega na stotine vagonov umetnih gnojil, ki so se v veliki meri uporabljala za gnojenje travnikov, torej za izboljšanje krme. S tem je bila dana možnost, da so se lahko uvažale najbolj kulturne pasme domačih živali.

Po vojni je nastopil korenit preobrat in kakor vse kaže, še dolgo časa ne bomo mogli misliti za slično intenzivno uporabo močnih krmil in umetnih gnojil. Valuta in izpremenjeni trgovski odnošaji bodo to zabranjevali. Živina bo torej navezana le na ona krmila, ki jih pridelamo na svoji grudi. Rentirala se bo le reja takih živali, ki so vzrejene ob teh doma pri naravnih razmerah pridelanih krmilih.

Izboljševanje živine samo iz sebe.

Predpogoj stalnega in trajnega napredka v živinoreji je torej iskati v notranjem stremljenju (konsolidaciji) **in izboljšanju domačih in udomačenih pasem samih iz sebe**. Tega dela se je poprijeti z vso požrtvovalnostjo, treba ga organizirati do podrobnosti, tako da bo vsak okraj vedel, kakšna naloga mu je v pospeševalnem načrtu odmerjena. Tak načrt je bil za Slovenijo izdelan in odobren od enquete, ki je bila v ta namen sklicana 23. marca 1920. od poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani in katere sklepi so bili objavljeni v vseh kmetijskih listih. Ta načrt se po oddelku za kmetijstvo do danes dosledno izvaja, izpreminja se od leta do leta le v toliko, kolikor to zahtevajo obziri na proračun. Po delitvi pokrajinske uprave na oblasti, se nadaljuje pospeševalno delo po obeh velikih županij v isti smeri toliko časa, dokler ne bo ukinjen proračun, glaseč na pokrajinsko upravo.

Pospeševalno delo je pri nas v **govedoreji** oteženo zaradi tega, ker imamo na majhnem ozemlju **veliko število pasem**, ki so pa vse gospodarsko upravičene. Najmočnejša je v Sloveniji torej brezdvomno enobarvna pšeničnosiva pomurska pasma, ki zavzema skoro vso Dolenjsko in del Štajerske, njej sledi rdečecikasta gorenjska pasma ter bela marijadvorska pasma. Razentega imamo sklenjen okoliš simcdolske pasme ter med pomursko pasmo na Dolenjskem sporadično naseljeno sivo montafonsko (algajsko) pasmo. Ostanimo zaenkrat z mirno vestjo pri tej pasemski razdelitvi, skušajmo pa te pasme iz sebe izboljšati. S tem ne zamudimo nič, tudi če bi se kdaj znašla kaka univerzalna za vse razmere primerna pasma. Uspehov podrobnega dela v okvirju pasme ne more nihče zanikati, seveda v kolikor so uspehi do gotove meje fiziološko mogoči.

(Dalje prih.)

Kako pospešujemo nesnost kokoši?

Med važne panoge našega kmetijstva spada perutninarstvo, predvsem naša kurjereja. Neverjetno visoki so dohodki, ki nam jih daje ta reja.

Pravkar je bilo v časopisju objavljeno, da se je izvozilo meseca februarja iz države jajc za 36 milijonov dinarjev in meseca marca za 68 milijonov. To so izredno lepi uspehi, ki presejajo to pot po svoji vrednosti celo uspehe izvoza naše goveje živine (glej zadaj „Gospodarske vesti“).

Kurjereja je že odnekaj največjega pomena za našo deželo in brez dvoma je, da se bo dala še v enem in drugem pogledu zboljšati. Da se ta reja tako dobro sponaša, pripisati moramo naravno-ugodnim pogojem te reje, ki jo usposablja za večjo hasnovitost. Zanesljivo se da pa še več doseči, ako bomo posvečali tej panogi večjo skrb in večjo pozornost.

Kurjereja nam koristi predvsem s svojo nésnostjo tudi do 150 in več jajc na leto. Sedanja nésnost znaša povprečno po 80 do 100 jajc na leto. Brez dvoma bi se pa dala dvigniti povprečno vsaj na 120 jajc. Dobre jajčarice dajejo v tretjem letu starosti tudi do 150 in več jajc na leto. Sedanja nésnost lahko dvignemo na sledeče načine:

1. S **skrbnim odbiranjem** plemenskih živali in z odbiranjem jajc za valenje. Dobre jajčarice nam dajejo v drugem letu po 120 jajc, v tretjem do 160 jajc.

2. Da **ne redimo kokoši čez čas**. Kokošja reja se najbolj izplača do tretjega leta. Z dlječasnó rejo se hasnovitost reje tako znižuje, da se nam reja nič več ne izplača.

3. Da skrbimo z **dobrim krmljenjem in pametno strežbo, da se nésnost izboljša**. „Kokoš nese pri kljunu“. Pridna kokoš išče in nabira hrano ves dan. Kar ne dobi na paši, je treba doma pokladati. Ako naj ta majhna žival znese vsak dan po eno jajce, je treba mnogo in dobre piče, da dobi žival vse to vase, kar potrebuje za tvorbo tako tečnega proizvoda, kakršno je jajce s svojim rumenjacom in beljakom. Naša reja je na to stran še v marsičem pomanjkljiva, tako da se ni prav nič čuditi, če dobimo od kokoši na leto samo 70 do 80 jajc, namesto po 120. Našim kokošim primanjkuje potrebne klaje in pijače, tako da pri vsem svojem naravnem razpoloženju ne morejo dati tistega užitka, ki bi ga lahko dajale v nasprotnem slučaju.

4. Da **slabe jajčarice in starejše kokoši odstranjujemo** od nadaljnje reje, ker vplivajo neugodno na končni uspeh vse reje in znižujejo celokupno nésnost. Take živali je odstraniti, preden se začnejo misati.

Ako bomo vso rejo v teh točkah izpopolnili, se bo tudi nésnost in z njo vred tudi vsa hasnovitost naših kokoši lahko še izdatno dvignila. — n.

Postaje za smetano.

Kdor motri porabo mleka zunaj po deželi, mora priti do zaključka, da bi se dalo še marsikje več izkupati za mleko in za smetano, ako bi se poprijeli vnovčevanja z združenimi močmi. Dejstvo je, da se danes veliko mleka brez pravega haska porabi doma in da se prav zaradi tega omalovažuje in zanemarja vsa kravjereja in da trpi na ta način tudi vsa druga živinoreja.

Pri malokateri stvari se kaže skupen nastop prizadetih živinorejcev v tako ugodni luči, kakor ravno pri vnovčevanju mleka. Tukaj se prav očitno

kaže, koliko vredne so zadrüge, ki se pečajo z mlekarstvom. Kjer ni bilo prej nikakih pravih dohodkov za mleko, in je trpela zaradi tega vsa kravjereja in kar je z njo v zvezi, se je naenkrat obrnilo vse na bolje, ko je pričela zadruga s svojim delom. Ljudje so prišli do denarja, kar je dalo nov povod, da so začeli na vso rejo obračati večjo skrb.

Najugodnejši je položaj za mlekarstvo, če je mogoče mleko v svežem stanju naprej pošiljati. V pripravnih krajih se snujejo tudi lahko zadržne sirsarne ali zadržne maslarnje. Kjer pa ni mogoče ne tega ne onega, naj se ob zadostnem proizvajanju mleka ustanavljajo vsaj **postaje za posnemanje mleka** ali, kakor jih tudi na kratko imenujemo, **postaje za smetano**. V teh postajah se zbira mleko iz vse okolice in tam posnema. Postaje stoje v zvezi z mlekarno, kamor se oddaja vsa smetana, da jo porabijo za izdelovanje presnega masla. Take postaje bi se dale pri nas po deželi marsikje urediti in bi bil ta način mlekarstva posebno važen v prasičerejskih krajih. V postajah za smetano se namreč posneto mleko običajno vrača in bi se stranke v prejemanju posnetega mleka lahko menjavale, da bi ga za svojo porabo en pot več dobile. S tem bi se vse to vračanje mleka bolj izplačalo in bi posameznim strankam več zaleglo. Oddajala in plačevala bi se pa smetana. Na ta način bi oddana smetana več nesla, kakor če jo porabimo doma za izdelovanje kuhanega masla, kakor delamo sedaj po takih krajih.

S postajami za smetano bi se napravil v prikladnih krajih važen korak ne le za povzdigo dohodkov za mleko, ampak tudi za napredek naše kravjereje in z njo vred naše živinoreje. Veliko vredno bi bilo pa tudi to, da bi posneto mleko ostalo doma in da bi ga lahko uporabljali za uspešnejšo rejo praseta in teleta, ki potrebujejo več mlečne hrane.

Postaje za smetano potrebujejo **zadržnega dela**, da pride dosti mleka skupaj in se izplača skupno posnemanje in odpošiljanje smetane. Člani take zadržne bi morali oddajati vse mleko, ki je doma odveč in ki ga sami ne potrebujejo. Čim več bi ga spravili skupaj, tem bolj bi se izplačala taka postaja. Dobljena smetana bi se oddajala vsak dan v večje mlekarne, ki se pečajo z maslarstvom. Sicer bi se pa take postaje tudi same lahko poprijele izdelovanja presnega masla, če bi to bolje kazalo.

Po živinorejskih krajih, kjer se proizvaja več mleka in ostaja mleko preko domače porabe, je treba, da ga nosimo skupaj in da ga skupaj vnovčujemo. Posameznik je brez moči in ne more nič prida doseči, če nima rednega odjemalca. Če se pa združimo, lahko dosežemo vse to, kar vidimo danes pri veleposestniku, ki ima veliko število molznih krav, ki vzdržuje sam svojo mlekarno in se peča z izdelovanjem presnega masla na debelo.

Snujmo po ugodnih krajih postaje za smetano in skušajmo pridelek mleka dvigniti, da bo več uspeha v našem gospodarstvu! Slabe krave pa zamenjajmo z dobrimi molznicami. Če bo šlo mleko v denar, bo hitro nastala potreba po boljših molznicah, pa tudi po boljšem krmljenju, kar bo izdatno vplivalo na ves napredek. — r.

Žveplanje proti trtni plesnobi.

Žveplanje izda le tedaj, če se vrši ob suhem in solnčnem vremenu in če zanj uporabljamo **fino zmleto žveplo**. Čim finejše je žveplo in čim bolj na tenko je na trti razdeljeno, tem zanesljivejši je uspeh.

Žal, da se tega naši vinogradniki povečini **prav nič ne zavedajo**. Pri njih je glavna stvar **cena** in zato kupijo žveplo v katerikoli trgovini, samo da je ceneje. Na kakovost pri tem nič ne gledajo. Če je žveplo grobo zmleto, prav nič ne učinkuje in potem pa vinogradnik zabavlja, da žveplanje „nič ne nuca“.

Najfinejši žveplov prah se prodaja le v zanesljivih trgovinah in se imenuje z laškim imenom „zolfo ventilato“, to je **vejano žveplo**. Prodaja se v gostih, koteninastih vrečih. Čeprav je pri kilogramu nekaj dražje, pride žveplanje ž njim ceneje, kakor z grobim žveplom, ker ga gre na kilogram **dosti več**, to je večja mera. Poleg tega pa je učinek zanesljivejši. Tu vidimo, kako se ravno pri žveplu uresničuje pregovor, da je slabo blago najdražje.

V novejšem času se je posrečilo izdelati t. zv. **koloidalno žveplo**, ki se prodaja pod imenom **sulikol**. To žveplo je razdeljeno na tako fine delce, da se da kar v vodi raztopiti. Zato pa je tudi njegov učinek **neprimerno** močnejši. Medtem ko se žveplo v prahu razkrajja na trti šele v vročih solnčnih žarkih, se razkrajja sulikol že ob navadni toploti. To je velika prednost, ki nam pride zlasti prav v hladnem ali deževnem poletju. Zaradi svoje izredno fine razdelbe pa učinkuje sulikol tudi **izredno močno**. Zavod za varstvo kmetijskih rastlin na Dunaju je s poskušnjami dokazal, da izda 1 kg sulikola toliko kakor 75 kg žvepla v prahu. Čeprav je njegova cena pri kg dosti višja, pride zaradi te lastnosti njegova uporaba 3 do 5 krat ceneje kakor uporaba suhega žvepla. Ker se pa meša sulikol med galico, odpade eno drago delo, to je žveplanje, poleg tega pa še nabava dragih žveplalnikov.

Zato ima iznajdba koloidalnega žvepla za vinarstvo velik pomen, kajti ena glavnih nalog novega vinarstva je in mora biti upocenitev pridelovanja. Želeti bi bilo, da se vinogradniki že letos tega sredstva v večji meri poslužujejo, da se tudi v naših krajih temeljito preizkusi. Sulikola se rabi na vsakih 100 litrov galice za prvo škropljenje po 50 gr, za drugo in tretje škropljenje po 100 gr. Prodaja se v steklenicah po 50 in 100 gr.

B. Skalfcky, Grm-Novno mesto.

Rentabilnost naših vinogradov — in dohodninska napoved.

Ker še vedno vladajo čudni pojmi o rentabilnosti našega vinogradništva zlasti v krogih konsumentov in davčnega uradništva in ker si tudi vinogradnik sam večkrat ni na jasnem, koliko pri vinogradu zasluži, odnosno doplača, zlasti pa, ker vinogradnik navadno ne ve, kako mu je sestaviti pravilno napoved o dohodkih iz vinograda, da se mu bo verjelo, naj mi bo dovoljeno v naslednjem položiti javen obračun o stroških in dohodkih svojega lastnega vinograda v zadnjih dveh letih, za kar so mi na razpolago tozadevne faktične številke.

Stroški in dohodki

enega približno tri orale (1.80 ha) velikega vinograda v ljutomerskem vinogorju v zadnjih dveh letih v kronah in z navedbo delovnih dni v obeh letih 1922. in 1923.

I. Stroški.

A. Obdelovalni stroški:

a) v mezdah:

1. Rez in spravljajanje rožja, snaženje trsja l. 1922. 43¼ del., l. 1923. 40% delavcev	1.184.—	1.579.50
2. Grobanje vlačenk l. 1922. 13 del., l. 1923.	312.—	
3. I. kop l. 1922. 118 del., l. 1923. 151¼ del.	2.955.—	5.772.50
4. Stavljajanje kolja in vez šparonov l. 1922. 50 del., l. 1923. 26	932.—	800.—
5. Pletev, vez in rezanje vrhov l. 1922. 119¼ del., l. 1923. 93 del.	2.934.—	3.405.—
6. II. kop l. 1922. 81 del., l. 1923. 96¼ del.	2.050.—	3.765.—
7. Škropljenje l. 1922. 61¼ del., l. 1923. 42 del.	1.788.—	1.555.—
8. Žveplanje l. 1922. 24¼ del., l. 1923. 21¼ del.	758.50	810.—
9. III. kop l. 1922. 75¼ del., l. 1923. 106¼ del.	2.260.—	3.780.—
10. Trgatev, prešanje, razsluzenje mošta l. 1922. 78¼ del.	3.215.—	2.456.—
11. Gnojenje l. 1922. 33 del., l. 1923. 109 del.	792.—	3.245.—
12. Razna opravila l. 1922. 23¼ del., leta 1923. 30 del.	662.—	1.095.—
13. Pretok vina in druga kletna opravila l. 1922. 15 del., l. 1923. 13¼ del.	450	392.—

Skupaj delavcev in mezd l. 1922. 736¼ del., l. 1923. 788 del. 19.292.50 28.655.—

b) v hrani in pijači:

14. Nabava kruha in drugih živil	1.809.—	2.700.—
15. Jabolčnik in vino za delavce: 9001 jabolčnika l. 1922. à 8 K, l. 1923. à 10 K	7200.—	9.000.—
3001 vina l. 1922. à 18 K, l. 1923. à 20 K	5.400.—	6.000.—
Skupaj priboljška delavcem	14.409.—	17.700.—

Delavci stanejo (l. 1922. po 46 K, l. 1923. po 60 K) 33.701.— 46.355.—

c) v nagradah:

16. Nagrada viničarjev	1.040.—	5.570.—
----------------------------------	---------	---------

d) v materialijah:

17. Nabava galice, ozir. bosna paste	4.725.—	8.850.—
18. „ žvepla in žveplovo-apnene brozge	2.050.—	510.—
19. Nabava umetnega gnoja	7.399.88	6.919.60
20. „ sladkorja za sladkanje 1922 ščaka	9.010.—	
21. Nabava apna, ličja, slame za vez in drugo	457.40	1.785.—
22. Nabava kletarskih potrebščin (loj, sveče, žvepl. vžig itd.)	107.—	80.—

Skupaj za materialije 23.749.28 18.144.60

B. Vzdrževanje poslopij in inventarja:

23. Poprava poslopij	1.050.—	714.—
24. Inventar	1.600.—	510.—
25. Najemina za klet	740.—	960.—
Skupaj za poslopje in inventar	3.390.—	2.184.—

C. drugi izdatki:

26. Vozniki in drugi transportni stroški	4.294,60	6.914,60
27. Nadzorovanje delavcev (lonar)	2.000,—	2.400,—
28. Lastni potni stroški	1.568,—	2.280,—
29. Zemljiška dača	620,—	2.360,—
30. Zavarovalnine za poslopje	484,80	1.949,20
31. Obresti od izposojenega obratnega kapitala		1.600,—
32. Dohodnina	6.075,45	1.583,20
Skupaj drugih izdatkov	15.042,85	19.087,—
Skupni stroški obdelovanja znašajo torej	76.923,03	91.340,50

D. Amortizacije:

33. 5% od nasaditvene glavnice za tri orale vinograda v predvojni vrednosti à 1000 K, skupaj 3000 K ali sedanji vrednosti (3000 × 50) 150.000 K	7.500,—	10.500,—
34. 1% od stavbne glavnice za viničarje prešo in gospodarsko poslopje v predvojni vrednosti 3000 ali sedanji vrednosti (3000 × 50) 150.000 K	1.500,—	2.100,—
35. 2% od glavnice za stiskalnice in kletno posodo v predvojni vrednosti 2000 ali sedanji vrednosti (2000 × 50) 10.000 K	2.000,—	2.800,—
36. 1/3 za nabavo od 12.000 vignogradniškega kolja = 2.400 kolov, l. 1922. à 5 K in l. 1923. à 6 K	12.000	14.400,—
Skupaj odbitkov	23.000,—	29.800,—

Celotni stroški za tri orale vinograda	99.923,66	121.140,60
kar znaša za oral stroškov	33.307,87	40.380,20

II. Dohodki:

37. Vina se je pridelalo 1922. = 4.500 l à 20 K; 1923. = 2100 l à 30 K v vrednosti	90.000,—	63.000,—
Izguba znaša torej	9.923,66	58.140,60

Kakor je razvidno iz gornjega izkaza stroškov in dohodkov, so znašali skupni stroški za moj vinograd leta 1922. = 99.923,66 K, leta 1923. pa = 121.140,60 K, ali za oral 33.307,87 ozir. 40.380,20 K. Temu nasproti stoje dohodki, in sicer za leto 1922. = 4.500 l vina v vrednosti po 20 K liter = 90.000 K, za leto 1923. pa 2.100 l v vrednosti po 30 K liter = 63.000 K. Vinograd je bil torej pasiven leta 1922. z 9.923,66 K, leta 1923. pa z 58.140,60 K.

Kdor je imel leta 1922. obilnejšo trgatav (moj vinograd je bil namreč leta 1922. deloma močno prizadet po toči) in komur se je posrečilo vino dražje prodati, še tega leta mogoče ni imel izgube. Leto 1923. je pa bilo v kvantitativnem oziru splošno tako slabo, da je zanesljivo pretežna večina vinogradnikov bila močno pasivna.

Kar se tiče dohodninske napovedi, si moramo predvsem biti na jasnem, kaj se sme postaviti med pridelovalne stroške in kaj ne. Davčna oblast razločuje redne in izredne stroške. K prvim je prištevati vse izdatke za vsakoletna redna opravila v vinogradu, ki so potrebna za zasiguranje vinske trgatve, kakor so navedena v poglavju A a pod tek. šte. 1—13 gornjega stroškovnika, to je vse delavske mezde; nadalje vrednost hrane in pijače (A b 14—15); nagrade viničarja in njegovih pomočnikov (A c 16); nadalje izdatke za nabavo raznih materialij, umetnega gnoja (hlevski gnoj se sme zaračunati le, če se je nakupil), galice, žvepla, apna itd. za

pokončevanje trtnih škodljivcev itd. (A d 17—22); izdatke za vsakoletno popravo streh in sten, ki je za vzdržitev posledij potrebna in izdatke za popravo inventarja in za majhne nabave inventarja, ki se mora skoro vsako leto nadomestiti, kakor motike, krevlje itd. (B 23—24). Najemnina za klet se sme zaračunati le, če se faktično plačuje (B 25). Potne stroške (C 28) pripozna davčna oblast le za vožnje po železnici, oddaljeno od svojega vinograda stanojučim posestnikom. Obresti za izposojeni obratni kapital (C 31) se smejo zaračunati le, če se je denar faktično izposodil. **Vsi ti redni stroški se smejo v celotni svoti odbiti od letnih dohodkov!**

Drugače je z izrednimi stroški, kamor spadajo: izdatki za napravo novih nasadov (rigolanje in planiranje zemlje, nabava in nasaditev trsja, nabava vinogradskega kolja, ozir. postavitve žičnih ali lesenih brajd), za melioracije zemlje (drenaže itd.), za zgradbo in večje poprave poslopij (viničarij, preše, kleti), za nabavo stiskalnice, vinske posode, sploh inventarja, ki se uporablja skozi celo vrsto let. **Vsi ti stroški se ne smejo v celoti odbiti od letnih dohodkov, temveč postopno, vsako leto le en gotov del, ki odgovarja odlomku dobe, za katero se je celokupna svota investirala. To so takozvane amortizacije (glej D 33—36), ki spadajo tudi k stroškom vinogradniškega obrata.**

Računi se, da se mora amerikaniziran vinograd po preteku 25—30 let iznova zasaditi. Nasaditveni stroški se morajo torej amortizirati v 25—30 letih, vsled česar odpade na leto $\frac{1}{25} - \frac{1}{30}$, — odnosno amortizacija znaša 3,3—5% od nasaditvene glavnice (D 33). Pri poslopjih se računi navadno, da trajajo pri rednem popravilu 100 let; amortizacija znaša torej 1% (D 34). Za stiskalnico in kletno posodo se računi 2% (D 35), za transportne posode 10%, za škropilnice in žveplalnike 10% amortizacije. Navadno goriško kolje (D 36) iz mehkega lesa traja 5 let; lahko se ga torej zaračuni letno $\frac{1}{5}$ ali 20% od celotne množine. Hrastovo, kostanjevo ali akacijino kolje traja 10—15 let; sme se ga torej zaračunati letno deseti do petnajsti del od celotne potrebe.

Amortizacija se izračuni ali na podlagi svoječasnih faktičnih stroškov (kdor ima tozadevne notice) ali pa na podlagi ocenitve tozadevne investicije po predvojni cenah, in sicer je pomnožiti dotične svote z razliko (s koeficientom), med predvojno in današnjo denarno vrednostjo. Ta koeficient, ki se posame iz povprečnih kurznih poročil, je bil n. pr. za leto 1922. približno „50“, za leto 1923. približno „70“, to se pravi, ena predvojna krona je bila leta 1922. vredna toliko, kakor 50 današnjih kron, leta 1923. pa toliko, kakor 70 današnjih kron, oziroma 1000 predvojnih kron se je moralo ceniti leta 1922. na 50.000, leta 1923. pa na 70.000 današnjih kron. Danes je kurz v Curihu za 100 Din = 7 švic. frankov. Koeficient bi trenutno (8. maja 1924.) torej znašal: $400 : 7 = 57$. Na tej podlagi se dobe lahko vsak čas vrednosti, od katerih je izračunati amortizacijo za dohodninsko napoved.

Končno se priporoča vsakemu vinogradniku, ki je že enkrat plačal dohodnino od svojega vinograda, da si koncem leta sestavi natančen seznam dohodkov in stroškov za svoj vinograd za preteklo leto in ga vpošlje davčni oblasti, ker drugače se mu lahko zgodi, da se bo od njega zahtevalo dohodnino za dohodke iz pasivnega vinogradništva.

Vin. ravnatelj **Puktavec.**

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Vprašanje 48. Na ogled Vam pošljem dva hroščeca. Letos je vsepolno tega mrčesa na **jelševem listju**; lotijo se pa tudi hruševega listja in celo trte. Že lansko leto so bile jelše vse rjave, tako so bile objedene od teh hroščev in **črnih gosencic**. **Kakšni hrošči so to in kako jih je preganjati?** (A. L. v Š.)

Odgovor: Ti hroščeci se imenujejo **modri jelševi hroščeci** (lat. Agalastica ali Galeruca alni, nemški Blauer Erlenblattkäfer) in nastopajo v velikih množinah po jelševem drevju, kjer mu objedo listje do golih reber ali žil. Kar ne napravi hrošec škode, to dovrši njegova ličinka, ki je sesteronoga in svetločrna. Hroščec se pojaví navadno meseca maja, ličinka se pa izleže iz rumenih jajčec, ki se v kupčkih zneso meseca junija in žro do srede julija, nakar se zabubijo v zemlji. Meseca avgusta in septembra se razvijejo novi hrošči, ki prespe zimo pod listjem, mahom itd. Proti tej golazni ni izdatne pomoči. Z otresanjem in nabiranjem dosežemo še največ. Ličinke (gosence) kaže preganjati s tobakovo vodo. — n.

Vprašanje 49. Moje krave molzejo veliko in zelo dobro mleko. **Kaj je vzrok, da mleko premalo kipi v smetano?** (M. R. v M.)

Odgovor: Vaš primer je povsem izjemen in — kar se tiče hkrati več krav — tudi čuden. Če se toliščne kroglice počasi in nezadostno dvigujejo v mleku, je to pripisati po eni strani gostosti mlečne tekočine, zlasti obilnejši sirnini, ki se v njej nahaja v razmočenem stanju, deloma nenavadno drobnim toliščnim kroglicam, ki vsled svoje lahkote ne morejo tako lahko prodreti mlečne plasti in splavati na vrh. Ako bi se to težko nabiranje smetane godilo pri eni kravi, bi se dal ves primer lažje tolnačiti. Ker pa opazujete to pri vseh svojih kravah, bi bilo vzrok iskati morda tudi v vplivu kake posebne klaje, ki jo pokladate živalim. Ker nam o tem niste nič sporočili in tudi ne povedali, če ste pri mleku **vsake krave posebej** opazovali ta nedostatek, pričakujemo še nadaljnjih vesti. — n.

Vprašanje 50. Ali res niso lanene tropine zdrave in dobre za **dojne svinje** in za **pujske** med odstavljanjem in po odstavljanju? Ali so otrobi boljši kakor lanene tropine? (J. K. v V.)

Odgovor: Zdrave lanene tropine ne morejo škodovati dojni svinji. Pri nas je ta klaja za svinje neobičajna in zato se ne poklada. Tudi pujskom ne bodo škodovale, če se pokladajo v primerno mali množini in če so povsem zdrave. Nakažene, zatohle ali pa žaltave so pa gotovo škodljive. Pšenični otrobi so sami zase **premalo močni** in je treba poleg njih še drugega zrnja, zlasti ječmena. — n.

DOPISI.

Iz Horjula. Živinorejska zadruga je priredila za svoje člane premovanje govedí, ki se je vršilo 12. maja t. l. Prignanih je bilo 18 krav, 5 telic in 4 bikí simodolske pasme. Iz celotnega stanja razstavljenih živalí se je lahko sklepalo, da vlada med zadružniki resno zanimanje za pravilno vzrejo govedí, a da so zadružnikom tudi dani vsaj poglobilni pogoji za rejo simodolske pasme. Zadruga poseduje namreč v bližini posestev, ki meri 104 oralov zemlje in je samo dobrih travnikov in pašnikov okrog 40 oralov. Poslednja ploskev bi bila zelo primerna kot stalna paša za telce in bikce zadružnikov, kajti za razvoj govedí simodolske pasme je osobito v naših razmerah ravno paša za mladino **odločilne važnosti**. Paša bi nadoščečala pomanjkljivo krmiljenje mladine z mlekom in živali bi pozneje ne nazadovale tako v rašči. Vsekakor pa je rajcem toplo priporočati, da podaljšajo mlečno krmiljenje v mladosti čimdalje morejo, ker isto je ravno pri simodolski pasmi prvi in bistven pogoj, da se onemogoči degeneracijo in event. jetičnost, k čemur so živali te pasme jako nagnjene, ako trpe v mladosti pomanjkanje mleka in paše. Na omenjenem zadruž-

nem posestvu bi imelo **25 do 30 mladih govedí** izborna paša ter bo v veliko korist zadružnikov, da si uredijo obrat na tankajšnjem posestvu za **pašo mladi živali**. Ni dvoma, da bi dosegli že v par letih najlepše uspehe v vseh ozirih.

Splošen utis razstavljenih živalí je bil prav povojen. Bilo je tudi par živalí, ki se jim je prisodilo do 27 točk. Po premovanju je navzoči zastopnik ljubljanske oblasti okr. ekonom Sustič zbranim zadružnikom kratko razložil temelje za pravilno vzgojo in rejo govedí simodolske pasme in je želel, da se bodo zadružniki v bodoče poprijeli čim pravilnejše vzreje živalí, saj jim nudi govedoreja glavni vir za njihov obstoj.

GOSPODARSKE STVARI.

Nabiranje travnega semena. Nabiranje semena zgodnjih trav se bo lahko že pričelo. V ljubljanski okolici je vse polno trave „**liscičjega repa**“, ki bi ga kazalo nabirati po mejah, ob cestnih jarkih itd. Ta trava je zgodnja in deloma že očvela. Nabiranje semena te trave je toliko lažje, ker jo je treba samo o pravem času osmukati. Zanimanci, ki ne poznajo te trave, se lahko pouče o njej pri Kmetijski družbi, ravnotako tudi o drugih travah. Tudi kmetijske šole in okrajni ekonomí bodo šli radi na roko pri spoznavanju raznih važnih trav. Izmed trav, ki so predvsem važne zaradi svojega semena, je navesti francosko pahovko, pasjo travo, angleško ljuliko, laško ljuliko, mačji rep, travniško bilnico, zlati oves, travniško latovko. Seveda je treba vsako seme o svojem času nabirati, ker cveto in zore te trave o različnem času.

Kupčija z jajci in perutnino postaja vsak dan živahnejša. Proizvodnja v naši državi še vedno ni dosegla normalne višine. Malo jajc dajeta letos Srbija in Vojvodina, kjer je mnogo kokoši poginilo na kužnih boleznih. Velike količine spravljata na trg Rusija, ki je zlasti na Angleškem povzročila, da je padla cena jajc. Kupčija s kokoši postaja tudi živahnejša. V Srbiji so nakupne cene za kokoši 21 do 22 Din kilogram, v Vojvodini jih plačujejo po 11 do 12 Din kg.

Tržne razmere pri žitu. Položaj pri pšenici je bil v zadnjem času neizpremenjen, upa se pa, da se je cena učvrstila, ker so postali predpogoji za izvoz v Avstrijo ugodnejši. Oves se je v ceni dvignil. Zaradi slabega vremena se ga ni dovolj posejalo. Koruze se doma bolj malo prodajata, tem več je gre pa v inozemstvo, kjer ima naša koruza dobre kupce.

Kuhanje žganja po 20. maju 1924. Z ozirom na sedanjo težko denarno krizo je finančni minister odredil, da se rok 20. maja 1924, do katerega si morajo žganjarne nabaviti kontrolni aparat ali zbiralnik, podaljša na nedoločen čas in da se vrši dotlej kuhanje žganja v žganjarnah do nadaljnje odredbe pod stalnim nadzorstvom finančne kontrole. To velja le za one, ki kuhajo žganje iz kupljenih ali od koga drugega dobljenih snovi in ki žganje prodajajo. Posestniki, ki kuhajo žganje iz doma pridelanih snovi za lastno potrebo, so vsake kontrole prosti. Ravnotako ni treba kuhanja žganja prijavljati onim, ki kuhajo žganje iz lastnih snovi, čeravno potem to žganje prodajo. Končno je vsake kontrole pri kuhanju prost celo oni, ki kuha žganje iz kupljenih (od koga drugega dobljenih) snovi, ako bo porabil to žganje za lastno potrebo ali pa, če ga bo le slučajno komu prodal ali oddal.

Vrednost izvoza naših pridelkov in živine. Meseca marca se je izvozilo iz naše države sledeče vrednosti (v milijonih dinarjev): koruze 42.1, pšenice 9.4, pšenične moke 10.7, fižola 1.9, krompirja 2.4, hmelja 5.1, prediva 3.8, goveje živine 39.6, svinj 19.1, svežega mesa 28.2, drobnice 1.0, perutnine 3.2, sira (kaškavalja) 4.2, suhih sliv 23.4, vina 0.7 milj. dinarjev. Vobče je bil izvoz v marcu ugodnejši in večji kakor v februarju. Upati je, da se bodo izvozne razmere v čim dalje večji meri izboljšale in da gremo boljšim časom nasproti.

KMETIJSKE NOVICE.

Oddaja subvencijskih merjascev v mariborski oblasti. Oblastna uprava v Mariboru bo letos iz državnih sredstev podpirala priskrbo dobrih plemenskih merjascev v mariborski oblasti. Merjaški se bodo oddajali v starosti približno 3 do 5 mesecev. Država bo prispevala k nakupu približno polovico nakupne cene. Ostali del kupnine in morebitne stroške (zaboj, prevoz, živinozdravniški pregled) plača naročnik takoj pri prevzemu živali, odnosno železnici potom povzeta. Prošnje je vlagati potom pristojne občine, kmetijske podružnice ali okrajnega zastopa. Priložiti je pravilno predpisano zavezno pismo. Rok za prijavo traja **do 10. junija t. l.** in se na pozneje prispelle prošnje ne bo moglo ozirati. Prijave je poslati na naslov: Veliki župan, oddelek za kmetijstvo v Mariboru, istotam je naročiti potrebna zavezna pisma.

Razstava za govejo živino in konje v Ljubljani. O priliki letošnjega velesajma se bo priredila v Ljubljani živinorejska razstava za vso Slovenijo. Opozarjamo že danes naše živinorejce, da se pričnejo pripravljati na to razstavo, ki naj pokaže, kako daleč smo že napredovali z našo živinorejo. Ljubljanski velesajm daje najugodnejšo priliko, da si ogledamo tudi uspehe dosedanje reje in napredek. Tisoče obiskovalcev velesajma bo zanimala tudi ta prireditev, ki bo prva te vrste v Ljubljani. Slovenija naj pokaže, kaj zmore kot živinorejska dežela in naj pokaže vnanjim kupcem, kaj se dobi lepa živina.

Licencovanje bikov v mariborskem okraju. Prignalo se je skupaj 87 bikov, in sicer 30 marjadvorske pasme, 15 marjadvorskih križancev, 15 pingavskih križancev in 28 bikov tujih pasem. Licencovanih je bilo skupaj 49, in sicer 29 marjadvorcev, 11 marjadvorskih križancev in 9 pingavskih križancev. Ostalih 38 ni bilo potrjenih. Pri tej priliki se je izvršilo tudi premovanje in so se delile premije v zneskih po 60 do 400 Din. Za prigon nelicencovanih in neobdarovanih bikov se bo izplačala vsota, 1000 Din.

Konjska dirka na Cvemu pri Ljutomeru, ki se je priredila v nedeljo, 18. maja, kot prva v letošnjem letu, je prav dobro uspela. Udeležba je bila prav velika, le škoda, da je bila proga preveč porasena s travo. Dirka se je vršila za konje različne starosti na daljavo 2100 in 2800 m in galopna dirka na daljavo 1400 m.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Tečaj za vinogradnike. Ravnateljstvo državne kmetijske šole na Grmu (Novo mesto) priredi v dne 10. in 11. junija t. l. tečaj za zeleno cepljenje trti in za poletno zatiranje trtnih škodljivcev. Tečaj se prične na binkoštni torek, 10. junija, ob osmih zjutraj in se konča v sredo, dne 11. junija, ob petih popoldne. Udeleženci stanujejo lahko na Grmu; revnejši dobijo po možnosti tudi prispevek v hrani. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se zglašuje najpozneje do 5. junija po dopisnici pri ravnateljstvu šole in pride naj na dan pouka v zavod.

Zopetna otvoritev obrata na drž. podkovski šoli. Državna podkovska šola je pričela v novo urejenih prostorih v drž. žrebcarni na Šelu zopet v polnem obsegu obratovati.

Podkovski tečaj na drž. podkovski šoli. Obvezni poletni tečaj na drž. podkovski šoli Selo-Moste pri Ljubljani se prične dne 1. julija t. l. Za vstop v tečaj je vložiti pri ravnateljstvu drž. podkovske šole do dne 15. junija t. l. predpisano kolekovano prošnjo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list; 2. domovinski list; 3. zadnje šolsko spričevalo; 4. učno spričevalo; 5. ubožni list in 6. npravstveno spričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.

2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjamo se načelnštva, da pravočasno (t. l. vsaj 10 dni pred izidom omega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijskih družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem moralo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Sv. Vid pri Ptujju, v nedeljo, 22. junija 1924, ob polosmih zjutraj v župnišču;

Zdole, v nedeljo, 15. junija 1924, po prvi sv. maši v občinski pisarni.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 247, v M. 14 glav.):		
par dobrih konj	20,00	do 25,00
Voll in krave (prigon v Lj. 103, v M. 573 glav.):		
1 kg žive teže I.	13— do 15—	12,50 do 13,75
1 II.	12— do 13—	11— do 12,50
1 III.	11— do 12—	10— do 11—
1 krave, klobasarice	7— do 9—	7,25 do 8,50
Teleta (prigon v Lj. 14, v M. 21 glav):		
1 kg žive teže	18— do 18,50	14—
Praščiči (prigon v Lj. 655, majhnih pujskov, v M. 554 glav):		
1 komad 6— 8 tednov stari	250— naprej	250— do 350—
1 3— 4 mesec	—	650— do 750—
1 5— 7	—	900— do 950—
1 8—10	—	1125— do 1250—
1 enoletni	—	1500— do 1533—
1 kg žive teže, pitani	—	17,50 do 18,75
1 mlave	—	20— do 25—
Kože:		
1 komad konjske kože	—	150— do 225—
1 kg goveje kože	—	15— do 20—
1 telečje kože	—	30— do 32,50
11 kg prasičje kože	—	12,50
1 gornjega unjja	—	120— do 140—
1 podplatov	—	80— do 120—

	Ljubljana	Maribor
Perutnina:		
1 komad, piščanec	27— do 35—	30—
1 kokoš	40— do 45—	63— do 67—
Mleko, maslo, jajca, sir:		
1 liter mleka	3— do 4—	3— do 4—
1 smetane	—	12— do 16—
1 kg čajnega masla	55— do 70—	—
1 kg surovega masla	50—	41— do 50—
1 bohinjaškega sira	56—	—
1 sirčka	10— do 12—	5— do 9—
1 jajce	1— do 1,25	1,25 do 1,50
Žito in drugo:		
1 q pšenice	375— do 380—	350—
1 rži	300— do 325—	350—
1 ječmena	375— do 400—	300—
1 ovsu	310— do 325—	300—
1 prosu	275— do 325—	350—
1 koruze (nove, sušene)	300— do 310—	310—
1 ajde	320— do 325—	350—
1 fižola, ribničan	600— do 700—	—
1 fižola prepelničar	600— do 700—	—
1 kronpirja	150— do 175—	100— do 175—
Krma:		
1 q sladkega sena	150—	90— do 1,50—
1 kislega sena	100—	—
1 slame	100—	12,50 do 75—
Kurivo:		
1 m ³ trdih drv	170— do 190—	200—
1 mehkih	100—	175—